

**Гъэтхапэм и 12-р —
уголовнэ-гъэцэкIэкIо
къулыкъум иIофышIэ
и Маф**

**Адыгэ Республикэм
уголовнэ-гъэцэкIэкIо
къулыкъу
иIофышIэхэу
ыкIи иветеранхэу
лътэныгъэ
зыфэтшIыхэрэр!**

Шъуисэнэхъат епхыгъэ мэфэкIым
фэшI тышъуфэгущо!

ХэбзэхъумэкIо къулыкъум чы-
плэу шышъууытырэм мэхъанэшхо
иIэу щыт. Цыфхэм хэбзэгъэуцугъэ-
хэр амыукъонхэмкIэ пшъэрылы-
шохэр зэшIошъохых, хабзэр зы-
укъохэрэм нэужым обществэм чы-
плэ гъэнэфагъэ щаубытынымкIэ Iо-
фышхо шъогъэцэкIэ. Шъуикъулыкъу
щылэжьэрэ нэбгырэ пэпчъ щэIагъэ,
блэнагъэ, Iэпэлэсэныгъэ ин хэлъын-
хэ фае.

Уголовнэ-гъэцэкIэкIо къулыкъум
иIофышIэхэм ыкIи иветеранхэм Iоф
мыпсынIкIэр дэгъоу зэрагъэцэкIэрэм
фэшI тхъашъуегъэпсэу ятэIо, пса-
уныгъэ пьтэрэ хахорэ яIэнэу, Адыгэ
Республикэми, зэдэти Хэгъэгущоу
Урысые Федерациеми апае якъу-
лыкъу гъэхъэгъакIэхэр щашIынхэу
тафэлъаIо!

**Адыгэ Республикэм
и Лышъхъэу
ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан**

**Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ**

Сурэтэр А. Гусевым тырихыгъ.

Зэраготхэр къаушыхъатыгъ

**Украинэм икыблэ-къокIыплэ шъолъырхэм ыкIи Къырым ащыпсэу-
рэ цыфхэм зэраготхэр, ахэм ягумэкIыгъохэр зэрадагощырэр къа-
ушыхъатызэ, Адыгеим щыпсэухэрэр мзэае и 9-м Мыекъуапэ иурам
шъхъалэу Краснооктябрьскэм къырыкIуагъэх.**

Iофтхъабзэм кIэщакIо фэхъугъэр проф-
союзхэм я Федерацие ишъолъыр къу-
там, ащ дырагъэштагъ Урысые народнэ
фронтэу «За Россию» зыфилорэм, об-
щественнэ организациеу «Урысыем
иофицерхэм» яреспубликэ къутамэхэм,
ныбжьыкIэ дзэ-патриотическэ клубхэм,
политическэ партиехэу «Единая Рос-
сия», КПРФ, ЛДПР, «Справедливая
Россия» зыфилохэрэм, общественнэ ор-
ганизациехэм ялыкIохэм ыкIи министр-
рэхэм я Кабинет хэтхэм, депутатхэм.

ЗэкIэмкIи Iофтхъабзэм нэбгырэ мини
10 фэдиз хэлэжъагъ. Урамэу Красно-
октябрьскэм къырыкIуагъэхэм апэ иты-
гъэх Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
ТхъакIуцынэ Аслъан, Къэралыгъо Сове-

тым — Хасэм и Тхъаматэу Владимир
Нарожнэр, АР-м и Премьер-министрэу
Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышъхъэу къэбар жъугъэм
иамалхэм ялыкIохэм яупчIэхэм джэуап-
хэр къаритыжыизэ, Украинэм щыпсэ-
ухэрэм Iэпылэгъу афэхъугъэнымкIэ Уры-
сыем щызэхашэрэ Iофтхъабзэхэр цыф-
хэм яшIоигъоныгъэ къыпкъырыкIэу зэ-
рэщытыр къыхигъэщыгъ.

— Урысыер имыгъусэу Къырым шы-
Iэшъуштэп. Ащ щыпсэурэ цыфхэм япро-
цент 60-р урысыбзэкIэ мэгущыIэ. Непэ
ахэр къэухъумэгъэнхэ фаеу Урысыем
исхэм альытэ. Къырым референдум
щызэхашэн гухэлъ зэряIэм тэри детэ-
гъаштэ. Къырымрэ Урысыемрэ зыкIы-

ныгъэ азыфагу илпыным тэркIэ мэхъа-
нэшхо иI, — къылуагъ ТхъакIуцынэ
Аслъан.

Мыекъуапэ иурам шъхъалэ къыры-
кIогъэ цыфхэм Урысыем ыкIи Адыгеим
ябыракъхэр алыгыгъэх. Ткъош Украинэм
щыпсэухэрэм сыд фэдэ лъэныкъокIи
зэрадырагъаштэрэр къалуагъ, ар къэзы-
ушыхъатырэ транспарантхэр алыгыгъэх.

Политическэ партиеу «Единая Рос-
сия» зыфилорэм и Адыгэ шъолъыр
къутамэ и Секретарэу, АР-м и Къэра-
лыгъо Совет — Хасэм и Тхъаматэ
игуадзэу Iэщэ Мухъамэд къызэрэкIыгъэ-
тхыгъэмкIэ, гъэтхапэм и 16-м зэха-
щэт референдумым ипэгъокIэу Къырым
щыпсэухэрэм гум къыкIырэ мыщ фэдэ
Iэпылэгъу ящыкIагъ.

Украинэм щыпсэурэ цыфхэм ахъщэ
ыкIи шушIэ Iэпылэгъу афаугъоинэу
Адыгеим иветеран организациехэм
унашъо ашыгъ. Охътэ кIэкIым къы-
кIоцI профсоюзхэм язакъоу сомэ мин
50-м ехъу аугъоигъ.

Комиссием хэтыщтхэр къэнэфагъэх

**2014-рэ илъэсым гъэтхапэм и 6-м УФ-м и Апшъэрэ
хыкум ихыкумышI хъушт кандидатхэм якъыхэхын-
кIэ квалификационнэ хэушъхъафыкIыгъэ ушэтын ко-
миссием иапэрэ зэхэсыгъо Москва шыкIуагъ. Ащ
фэгъэхыгъэу АР-м и Апшъэрэ хыкум и Тхъаматэу
Трахъо Аслъан тыгъуасэ республикэм и журналист-
хэм залыгъэкIагъ, IофшIэныр зэрэзэхашэтт шыкIэм
кытегушыгъ.**

Гъэтхапэм и 5-м УФ-м и
Апшъэрэ хыкум ихыкумышI
хъушт кандидатхэм якъыхэхын-
кIэ хэушъхъафыкIыгъэ квалифи-
кационнэ коллегием ыкIи хэу-
шъхъафыкIыгъэ ушэтын комис-
сием ахэтыщтхэм ылъэныкъокIэ
УФ-м и Президентэу Владимир
Путинэм унашъо ышIыгъ ыкIи
ащ кIэтхэжыгъ.

Шъугу къэдгъэкIыжын, Къы-
блэ федеральнэ шъолъырым

ихыкумхэм ялыкIохэм язэхэ-
сыгъоу къалэу Ростов-на-Дону
бэмышIэу шыкIуагъэм Къыблэ
федеральнэ шъолъырымкIэ ихэ-
ушъхъафыкIыгъэ ушэтын комис-
сие хэхагъ АР-м и Апшъэрэ
хыкум и Тхъаматэу, юридиче-
скэ шIэныгъэхэмкIэ докторэу,
Адыгэ къэралыгъо университе-
тым уголовнэ хабзэмкIэ ика-
федрэ ипашэу Трахъо Аслъан.

УФ-м и Апшъэрэ хыкум

ихыкумышIэ IэнатIэ Iухъашт-
хэм ушэтынхэр акIунхэм фэ-
гъэзэгъэ хэушъхъафыкIыгъэ ко-
миссием и Тхъаматэу хадзыгъ
УФ-м и Президент иупчIэжъэ-
гъоу, Арбитражнэ хыкум Шъхъа-

Iэм ипэщагъэу, «Урысыем июри-
стхэм я Ассоциацие» итхъамэ-
тэгъоу Вениамин Яковлевыр.
Мыщ игуадзэу агъэнэфагъ АР-м
и Апшъэрэ хыкум и Тхъаматэу
илъэс 15-м ехъугъэу Iоф зы-
шIэрэ Трахъо Аслъан. Комис-
сием исекретарэу хадзыгъ
ыпшъэкIэ зигугъу къэтшыгъэ
Ассоциацием ипрезидиум хэ-
тэу Эдуард Реновыр.

— УФ-м и Апшъэрэ хыкум
ихыкумышIхэм якуп кIэу зэхэ-
щэжыгъэным ушъхъагъоу фэ-
хъугъэр Урысые Федерацием
и Президентэу Владимир Пути-
ным иунашъокIэ Урысыем и
Апшъэрэ хыкумрэ и Арбитраж-
нэ хыкум Шъхъалэрэ зэхэгъэ-
хъажыгъэнхэм фэгъэхыгъэ хэ-
бзэгъэуцугъэм ипроект зэрэ-
кIэ-тхэжыгъэр ары, — ело Трахъо
Аслъан.

Комиссием зэкIэмкIи нэбгы-
рэ 11 хэт, ахэм ащыщэу 8-р
шъолъыр пэпчъ къарыкIыгъэ
хыкумышIэх, 3-р — юристхэм
я Урысые общественнэ объ-
единениехэм ялыкIох. Мыхэр
зэгъусэхэу хэушъхъафыкIыгъэ
ушэтын комиссием хэтхэу
УФ-м и Апшъэрэ хыкум ихы-
кумышIхэм ахэхъашт кандидат-
хэм ушэтынхэр арагъэтыщтых.
Шъолъырхэм ащылэ Апшъэрэ
ыкIи Арбитражнэ хыкумхэм
пшъэрылэу ыкIи фитыныгъэу
ялагъэхэр къэнэжыщтых. Хэ-
бзэгъэуцугъэм ипроект къы-
зэрэдилъытэрэмкIэ, УФ-м и
Апшъэрэ хыкум хыкумышIи
170-рэ хэхъашт. Унашъоу щылэм
къызэрэдилъытэу, УФ-м и
Апшъэрэ хыкум Iоф зыщишIэ-
нэу агъэнэфагъэр Санкт-Пе-
тербург ары. Мы структурэм
и Представительствэ Москва
щылэщт.

КИАРЭ Фатим.

Бзылъфыгъэхэм афэгушыуагъэх

— Гъэтхэм, дунаир нахь дахэ зыщыхурэ лъэхъаным мы мэфэкыр епхыгъэу щыт, — кылыуагъ Тхьаклушынэ Аслъан. — Мы мафэм анахъу сызы-фэгушэ сшюигъохэр Хэгъэгу зоохом иветеранхэу, заом ыкыб Ioф шызышлагъэхэу, Адыгеим хэъоныгъэхэр ышынхэмкIэ зильэкI ыкI зиклуачIэ езы-хыплэгъэ тибзылъфыгъэхэр арых. Мы мафэм тянэхэм, тшыпхуэхэм, тишхъэгъусэхэм гуцылэ дэхабэ афэтлоныр хабзэ.

Бзылъфыгъэхэм я Дунэе мафэ фэгъэхыгъэ мэфэкI зэхыхъэ республикэм и Къэралыгъо филармоние гъэтхэпэм и 7-м шыкIуагъ. Ащ хэ-лэжыагъ Адыгэ Республикэм и Лышхъэу Тхьаклушынэ Аслъан. Республикэм ипашэ мэфэкI Ioфтхьабзэм пэуб-лэ псалэ кыщишызэ, IoфшIэным ыкI заом яветеранхэм, общественнэ ыкI ныбжыкIэ объединениехэм ялыкIохэм, врачхэм ыкI клэлэгъаджэхэм, сабыибэ зилэ бзылъфыгъэ-хэм гүфэбаныгъэ хэлъэу кыафэгушыуагъ.

Непэ унагъор, ныр ары обще-ствэм альапсэу щытыр. Гъэ-сэныгъэм, псауныгъэм икъэухъ-мэн, сатыушыным, нэмыкI лъэ-

ныкыуабэхэм анахь чыплэ-шхо ащызыубытэу, кыныгъо-хэр зыпшэ ифэрэр бзылъфы-гъэр ары. Ащ даклоу унэгъо

хызмэти, сабыихэм яплуни ыналэ атет. Непэ къэралыгъом ипшэрыл шхьалэхэм ащыц унагъом, ным Iэпылэгъу афэ-хуэгъэныр. Аужырэ илъэс-хэм мы лъэныкъомкIэ гъэ-хъэгъэшлхэр зэрэтшыгъэхэми щэч хэлъэп, сабыибэ зыплурэ ныхэм сьд фэдэрэ лъэныкъокIэ Iэпылэгъу тафэху. Лытэныгъэ зыфэтшырэ тибзылъфыгъэхэр, джыри зэ сыгу кыызделэу сы-

ныгъэрэ арылэу шьушIэнэу шьуфэсэлэ.

АР-м и Лышхъэ кызэри-луагъэмкIэ, мы аужырэ илъэ-ситIум ны мылкур нэгырэ 1700-м ехъумэ Адыгеим щаратыгъ. Ныр, сабыигъор, уна-гъор, тинахыжхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэм фелорышIэрэ гухэлъ гъэнэфагъэ зилэ про-грамми 9-мэ Ioф ашIэ. Джащ фэдэу 2013-рэ илъэсым клэлэ-цыкIу IыгыплIэ 3 клэу респуб-ликэм щашыгъ, непэрэ мафэхэм яхуылэу тикъэлэ шхьалэ джыри джащ фэдиз щэгъэпсы, сабыи минрэ шьитфырэмэ блэкIыгъэ илъэсым чыплэкIэхэр кыафы-зэлуахыгъэх, нэмыкI гухэлъэу щыIэри макIэп.

МэфэкI зэхыхъэм хэлэжыагъэх АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и депутатхэр, министрэхэм я Кабинет хэтхэр, федераль-нэ ыкI республикэ кыулыкыу-хэмрэ ведомствэхэмрэ япашэ-хэр, ветеран организациехэм ыкI общественнэ объединение-хэм ялыкIохэр, нэмыкIхэри.

Адыгеим итворческэ купхэр, эстрадэм иорэдыIохэр зыхэлэ-жыгъэхэ мэфэкI концертмкIэ Ioфтхьабзэр зэфашыжыгъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

ПРОГРАММЭУ «ПСЭУПI»

НыбжыкIэхэм зыщыпсэун-хэ унэхэр зэрямылэхэр, ахэр кыращэфынэу ахъцэ кыизе-рамылэжырэр Урысыем ишю-лпыр пстэуми Ioфыгъо кынэу ыкI зэшломыхыгъэу кыащэнэ-жы. Къэралыгъом мы Ioфым-кIэ ишлуагъэ кыегъакло — унэ кыизеращэфышт ахъщэм ра-мыгъэгъэзжыныу зы Iахъ кыафыхегъахъо. Джащ фэдэу специалист ныбжыкIэхэу кыу-джэм Ioф шызышIэнэу кыезэ-гъыхэрэм сомэ миллион зы-рыз псэупIэ рызэрагъэгъотынэу кыареты. Ащ фэдэ Iэпылэгъум ихъатыркIэ унэ зэзыгъэгъоты-гъэр макIэп, ау къэнагъэр нахыб ыкI ахэм япчъагъэ хэхо зэпыт.

Мы Ioфым узымыгъэразэу зы лъэныкъо иI. Субсидием шыгугъэу чэзыум зыхызыгъэ-тхэрэ пстэури арэп хабзэм иахъцэ шыц кызынэсырэр.

рэхъагъэкIыжыхэрэр зэрэмы-тэрэзыр кыагурылуагъэу, Уры-сыем ишюлпыр пстэуми хэ-кыплэ зэфашхъафхэм ащяу-сэх. Федеральнэ гупчэми цыф-хэр матхэх, яшюигъоныгъэхэмрэ Ioфыгъор зэшлохыгъэнымкIэ зышлуагъэ кыэкIощт амалэу алытэхэрэмрэ афатых.

БэмышIэу Къэрэщэе-Щэрджэс Республикэм ипарламент изи-чэзыу зэхэсыгъуи мы Ioфым шытегушылагъэх. Урысые Фе-дерацием псэолгъэшнымыр псэупIэ-коммунальнэ хызмэ-тымрэкIэ иминистрэу Михаил Мень лъэлу тхыль фагъэхы-нэу зэдаштагъ. Ар федераль-нэ программэу «ПсэупI» зыфи-лорэм зэхъокIыныгъэхэр фа-шынхэу зэрэкIэпIэуэхэрэм фэ-гъэхыгъ. Анахъэу кыыхагъэ-щырэр зыныбж илъэс 35-рэ хуэгъэ ныбжыкIэхэм хабзэр ахъщэкIэ кыизерадемылэжырэр

ары. Чэзыум илъэс пчъагъэрэ хэтыгъэхэм аныбж илъэс 35-рэ зэрэхуэгъэм пае чэзыум кыыхамыгъэкIыжыныхэу, ащ фэдэ екIолакIэр мытэрэзэу алытэ.

Федеральнэ программэу «ПсэупIэм» изы Iахъэу «Унэгъо ныбжыкIэхэм псэупIэ ягъэгъо-тыгъэныр» зыфилорэм цыфым ыныбж илъэс 35-м зехуэкIэ чэзыуми Iэпылэгъуми ахатхы-кIыжыны фаеу ары кыизэрэ-дилытэрэр. Мыщ дэжымы ныбжыкIэхэм илъэс пчъагъэу кыагъэшлагъэр ары Iэубытыплэ ашлырэр нахь, чэзыум зыщы-хэуцогъэ уахътэмрэ ащ зэрэ-хэтыгъэ илъэс пчъагъэмрэ арэп.

Цыфыр чэзыум зэрэхэтым пкIэ имылэмэ, сыда зыкIыха-гъэуцорэр? Уахътэр кыизэтеб-гъэуцонэу щытэп. Хэбзэ Iэпы-лэгъур кыратынэу кыитефэ-мэ, сыда чэзыум кыизкIыха-тхыкIыжырэр? Гъэнэфагъэба амал зилэр илъэс пчъагъэрэ Iэпылэгъум ежэу зэрэщымысы-щтыр, ыныбж зыфэдиными мэхъанэ зэрымилэр! Ащ фэ-дэм унэ кыщэфышт е еж-ежырэрэ ышIышт.

Аужырэ лъэхъаным унагъо зышIэнэу езыгъэжыгъэ ныб-жыкIэхэм къэралыгъо Iэпылэ-гъур зэрэшломыкIодынэу ныбж-гъэнэфагъэу хабзэм кыыхы-гъэм хагъэхонэу кыэбархэр кыэкIокIых.

Фракцие зэфэшхъафхэри Ioфыгъом тегушылэх, ау зэхъо-кIыныгъэ-хэгъэхъоныгъэхэр про-граммэм фэшIыгъэнхэм дезы-гъаштэхэрэри кыемызэгъыхэ-рэри депутатхэм ахэтых.

БэмышIэу, мэзаем ыкIэм, «Либеральнэ-демократическэ партием» (ЛДПР-м) хэт депу-татхэм Премьер-министрэу Дмитрий Медведевым зыфа-гъэзагъ. Ахэм кыыхагъэщыгъ унагъо зышIэнэу езыгъэжыгъэ ныбжыкIэхэр чэзыум хэтхэ-зэ аныбж илъэс 35-рэ мэх-хуш, къэралыгъо Iэпылэгъоу зыщыгуыгъэхэр кыалэкIэмыхъэу зэрэхуэрэр.

Мэхъанэ зилэу ыкI Ioфыгъор гъэцэкIэгъэнымкIэ зизэрар кы-клоу депутатхэм алытэхэрэм ащыц хэбзэ IoфышIэхэм ягу-гъуемылныгъэ. Чэ-зыум хэуцэ зышIо-игъохэм ящыкIэгъэ тхылхэр агъэхъази-рыныр кIыхъэ-лыхъэ ашIы. ИмыщыкIэгъэ документхэр кыара-гъэхы, игъом чэ-зыум хагъэуцохэрэп, уахътэр алэкIэлы.

Джащ фэд сабыи ибэхэм кыащышIы-рэри. Аныбж зэ-рикыоу ахэри хаб-зэм псэупIэ кыизе-ритыхэрэм ячэзыу

хагъэуцох. Ащ илъэс 23-рэ охуфэхэкIэ ары зэрэхэтын-хэ фитхэр. Хэбзэ IoфышIэхэм язэраркIэ чэзыум игъом ха-мытхэрэри, унэр хъазыры-ми, кыизерамытырэри е нэе-нэшIукIэ аратызэ, псэупIэ имылэу кыэнапэрэри макIэп. Ащ фэдэхэм пшъэдэкIыж пхъа-шэ ябгъэхын фаеу депутат-хэм алытэ.

НыбжыкIэхэм псэупIэ зэ-рэрэрагъэгъотыщтым ежхэри ыуж итых, депутатхэри ымы-гъэгумэкIыхэу щытэп. Нахь цы-фыбэ гупчэ хэбзэ IoфышIэхэм афатхэ кыэс сьд фэдэрэ Ioфыгъуи зэшлохыгъэнымкIэ ишлуагъэ нахь, изэрар кыэкIо-щтэп.

**ШЪАУКЪО
Аслъангуащ.**

IOФШIЭНЫР

Адыгэ Республикэм цыфхэм IoфшIэн ягъэгъотыгъэнымкIэ икъэралыгъо кыулыкыу и Гъэ-лорышIапIэ IoфшIэн зымылэу атыхэрэм япчъагъэ гъэунэ-фыгъэным ыкI предприятия-хэмрэ организациехэмрэ яIoфшIэн зэрэзэхъагъэм лыпл-лэгъэным ехыплэгъэ тхъэ-мэфэ тельитэ уплэкIунэу зэ-хищэрэм кыизэригъэлгъэ-гуагъэмкIэ, 2014-рэ илъэсым

гъэтхэпэм и 5-м ехуылэу Ады-геим Ioф зышIэн зыплэкIыщтэу исым ипроцент 1,3-м шлокIырэп IoфшIэн зымылэу атыхгъэм ип-чъагъэ. ТапэкIэ ар процент зытлушым нэсэу кыизэрэхэкIы-щтыгъэр кыдэпллытэмэ, рес-публикэм шызэрахъэрэ Ioфыгъо-хэм шлуагъэ кыизэрэтырэр хэмыгъэунафыкIын плэкIыщтэп.

ШъыпкIэ, ащ кыкIырэрэп Ioф-шIэн зэкIэми ялэу. Сыда плэмэ

пчъагъэу дгъэфедагъэр зытелы-тагъэр хабзэм ытхыхэрэр ары. КыизэралорэмкIэ, тыди щамыт-хыгъэхэу, ау IoфшIэн зымылэ-хэу урамым тетхэр атыхэ-рэм бэкIэ анахыбэх. Гъэт-хэпэм и 2-м кыщыублагъэу и 4-м нэс предприятиехэмрэ организациехэмрэ яIoфшIэн зэ-рээзэхъагъэм, кыуцугъэхэм е кыуцугощтэу зыгъэнэфагъэ-хэм яхыплэгъэ кыэбархэр зыцIэ

кыетIогъэ гъэлорышIапIэм шызе-луагъэклагъэх. Ахэм кыизэрагъэ-лгъагорэмкIэ, IoфшIэплэ зыт-фых плэлэз клэкIкIэ кыуцугъаг-е кыуцушхэу, ыпкIэ арамы-тэу IoфышIэхэр щэгъэсыщтхэу агъэнэфагъэ. НахыбэмкIэ ащ фэдэу кыизыщыкIырэр кыа-шырэ продукцием илугъэкIын кызыщыкIычирэ лъэхъаныр ары. Ащ епхыгъэу яIoфышIэхэм япчъагъи кыщагъэкIэн фаеу

мэху. ЗыцIэ кыетIогъэ тхъэ-мафэм кыкIоцI цыфхэм Ioф-шIэн ягъэгъотыгъэнымкIэ Гъэ-лорышIапIэм иорганizationsхэм нэгырэ 2663-рэ ащатхыгъ, учетым нэгыри 137-рэ хагъэ-кIыжыгъ. Предприятиер, орга-низациер зэрээфашыжыгъэм кыыхэкIэу нэгыри 11 Iуагъэ-кIыгъэу агъэунафыгъ. Тхъэма-фэм кыкIоцI IoфшIэн зымылэу алытагъэр нэгыри 101-рэ.

**СЭХЪУТЭ
Нурбий.**

ХэпшыкIэу кыыкIычыгъ

Гупчэр Мыекъуапэ къыщызэлуахыгъ

Компаниеу «Къыблэ-Автом» идилерскэ гупчэу «Volkswagen» зыфилорэм икызылұхын фэгъэхьыгъэ мэфэкI лофтхьабзэу мы мафэхэм шылагъэм хэлэжьагъ Адыгэ Республикэм и Лышъхьэу Тхьаклушынэ Аслъан. Джащ фэдэу зэхэхьэм къекIоллагъэх республикэм игъэцкIэкIо хэбзэ къулыкъухэм ыкIи имуниципальнэ образованиехэм япачэхэм ащыщхэр, сатыушIэхэр, нэмыкIхэри.

АР-м и Лышъхьэ мэфэкI лофтхьабзэм пэублэ псалъэ къыщышIыгъэ, мыщ фэдэ проектышо Адыгеим шызыгъэцкIэгъэ компание-инвесторымрэ хьакIэхэмрэ шлуфэс къарихыгъ. Адыгеим социальнэ-экономикэ хэхьоныгъэхэр ышынхэм фэшI инвестициехэр ащ нахьыбэу хэлъхьэгъэнхэм аналэ зэрэтырагъэтырэр, ар пшъэрылъ шхьалэу зэрэзыфагъэуцужьыр республикэм ипачэ къыхигъэщыгъэх.

— Непэ къызылұтхырэ автосалоныр Адыгеим щыпсэухэрэм ямызакъоу, Краснодар кра-

им хэхьэрэ районхэу тигъунэгъухэми шлухьафтын шыпкъэ зэрафэхъуштым щэч хэлъэп. Джи цыфхэр чыжьбэу мыкIохэу аужырэ шапхьэхэм адиштэрэ автомобильхэр ащэфынхэ амал ялэшт, — къылуагъ Тхьаклушынэ Аслъан.

Компание купэу «Къыблэ-Авто» зыфилорэм и Президентэу нэужым гушылэр зыштэгъэ Пчэнышъое Аскэр Адыгеим ипачэхэм зэрафэразэр къыклигъэтхыгъ. Мыщ фэдэ проектышор шылэныгъэм щыпхырыщыгъэным пае бгъухэм зэпхыныгъэ дэгъу зэдырялэу, зи

пэрыохъу шымылэу лоф зэрээдашлагъэм ишлогъэшхо къызырэкIуагъэр къылуагъ.

Квадратнэ метрэ 500 фэдиз зэрыл гупчэр зэрээтырагъэпсыхьагъэр хьакIэхэм зэрагъэлъэгъу. ЗэхэщакIохэм къызыралуагъэмкIэ, проектыр илъэсым къыклоцI гъэцкIагъэ хъугъэ, инвестициеу ащ сомэ миллион 66,7-рэ халъхьагъ. Къэлогъэн пае автогупчэр дунэе шапхьэхэм адиштэу зэрэгъэпсыгъэр. Маркэу «Volkswagen» зыфилорэм хэхьэрэ машинэхэр мыщ шыпщэфынхэ зэрэплъэкIыштым даклоу, ахэм ятехническэ зытет уплъэкIугъэным ыкIи, ищыкIагъэ хъумэ, гъэцкIэжынхэр яшылэгъэным фэлорышIэшт оборудование дыхэт.

Тхьаклушынэ Аслъан ылъэгъугъэм осэшхо фишыгъ, компанием ибизнес тапэки тишъолгыр зыщыригъэушъом бгъунэу ащ ипачэ зыфигъэзагъ, республикэм игъэцкIэкIо хэбзэ къулыкъухэм еж къатефэрэр шокI имылэу зэрагъэцкIэщтыр, инвестициехэмкIэ Адыгеир хъопсагъоу щытыным лоф зэрэдашлэщтыр къылуагъ.

**ТХЪАРКЪОХЪО
Адам.**

ПэщакIэ фашыгъ

Адыгэ Республикэм гъэсэнгыгъэмрэ шлэныгъэмрэкIэ и Министерствэ иунашъокIэ Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжэу Андырхъое Хъусенэ ыцIэ зыхьырэм пэщакIэ илэ хъугъэ. Къэгъэзэжэ Мурат гъэтхапэм и 1-м къыщегъэжьагъэу илэна-тIэ лұхьагъ.

Адыгэ къэралыгъо кIэлэегъэджэ институтыр 1984-рэ илъэсым ащ къылухыгъ. ХысапымкIэ ыкIи физикэмкIэ кIэлэегъэджэ сэнэхьатэу зэригъэгъотыгъэмкIэ гурит еджэпIэ зэфэшъхьафхэм, пхъэм зыщыдэлэжьэхэрэ техникумым лоф ащишлагъ. 1989-рэ илъэсым къыщегъэжьагъэу АКЪУ-м щэлажьэ. Аужырэ илъэсхэм естественнэ-хысап кафедрэм ипачэу лоф ышлагъ, педагогикэ шлэныгъэхэмкIэ кандидат, доцент.

Къэгъэзэжэ Мурат пшъэрылэу зыфигъэуцужьыхэрэм мы мафэхэм тащигъэгозагъ.

— Непэ Адыгэ кIэлэегъэджэ колледжыр узыщыгугъын ыкIи хэхьоныгъэхэр зышлырэ еджапIэхэм ащыщ, — къыхегъэщы

Мурат. — Кыхьащт илъэсым ар къызылұлуахыгъэр илъэс 90-рэ хъушт, ар зэрифэшъуашэу хэдгъэунэфыкIын тимурат. Егъэджэным зэхьокIыныгъэхэр фэхъугъэх, гъэсэнгыгъэмкIэ федеральнэ къэралыгъо шапхьэхэм атетэу студентэу едгъаджэхэрэм лоф ашлэн амал ялэн пае. Джирэ лъэхъаным Интернетыр шылэныгъэм пытэу зэрэхъуцагъэр къыдэтлэйтэ-зэ, лоф рашлэным фэдгъэсэнхэу тыфай. Джащ фэдэу сэкъатныгъэ зилэ ныбжьыкIэхэу зиамалхэмкIэ ялэгъухэм акIэ-мыхьэхэрэр, Интернетыр къызыфэдгъэфедзэ, яунэхэм арысхэу едгъэджэнхэу, сэнэхьат ядгъэгъотынэу тегупшысэ. Ащ фытегъэпсыхьэгъэ аудиториехэри, лоф адэзышIэшт кIэлэегъэджэхэри щылэх.

Непэрэ мафэм ублэпIэ класхэм якIэлэегъэджэу кIэлэ-цыкIу ыгыпIэхэм, тхылъеджапIэхэм лоф ащызышIэштхэр ыкIи хэхъуафыкIыгъэ педагогикэм ылъэныкъокIэ лэжьэн зылъэкIыштхэр кIэлэегъэджэ колледжым къычIэкIых. Ау ахэм ямызакъоу джири нэмыкI сэнэхьатхэри щызэрагъэгъотынэу зэрэпылшыштым Къэгъэзэжэ Мурат тыщигъэгозагъ. ПэщакIэм гупшысэу илэр бэ. ЕджапIэм хэхьоныгъэхэр зэрэригъэшIыштым пылэщт.

Илъэс 25-рэ зэрифэшъуашэу пэщэныгъэ зезыхьэгъэ Ацу-мыжъ Казбек гуманитар ушэтынхэм апыл Адыгэ республикэ институтым джи лоф щешлэ.

ПИАТЫКЪО Анет.

Сурэтыр Iэшъынэ Аслъан тырихыгъ.

ЛофшIэныр агъэлъэшыну къафигъэпытагъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет зичэзыу лофшIэгъу зэхэсыгъоу тыгъуасэ илагъэр зэрицагъ АР-м и Правительствэ и Тхьаматэу Къумпыл Муратэ. Министерствэ ыкIи къулыкъу зырызхэм лофэу ашлагъэм изэфэхьысыжъхэм, пшъэрылъыкIэу зыфагъэуцужьыхэрэм, гумэкIыгъоу къэуцухэрэм язэшIохын къэзэрэугъоигъэхэр тегушылагъэх.

Социальнэ пшъэрылхэр гъэцкIэгъэнхэмкIэ мэхъанэшхо зилэ республикэ бюджетым фэдэу кыхьэрэр нахьыбэ шыгъэныр, мы лъэныкъомкIэ непэ лофхэм зытет зыфэдэр ары апэрэ лофыгъоу зэхэсыгъом хэлэжьагъэхэр зытегушылагъэхэр.

АР-м финансхэмкIэ иминистрэу Долэ Долэтбый къызырилуагъэмкIэ, 2014-рэ илъэсым имзэтитул республикэ бюджетым сомэ миллиардым ехъу кыхьагъ, а пчъагъэр гухэлъэу шылэхэм сомэ миллион 18-кIэ ыкIи блэкIыгъэ илъэсым мыщ фэдэ иуахътэ егъэпшагъэм, сомэ миллион 88-кIэ анахьыб. Хэхьоныгъэу ашыгъэр зэкIэмкIи проценти 109,3-м ехъу. Ащ даклоу спиртымкIэ акцизхэм, чыдагъэм ыкIи транспорт хьакъулахьхэм къакIэкIорэ фэдэу бюджетым кыхьанэу щытыгъэмкIэ гухэлхэр гъэцкIагъэхэ хъугъэп.

Хэбзэлахьхэм яугъоинкIэ гумэкIыгъоу къызыщыуцурэ чыпIэхэр зэкIэ ащ фэгъэзэгъэ къулыкъухэм зэфэхьысыжъынхэш, къатефэрэр зэрифэшъуашэу агъэцкIэным аналэ тырагъэтынэу мыщ дэжым Къумпыл Муратэ пшъэрылъ къафигъэуцугъ.

Цыфхэм ахъщэ фэдэу къа-лэкIахэрэр нахьыбэ шыгъэ-

ным, гъомылапхьэхэм ауасэ къыдэмыкIоеным апае шлэгъэн фаехэм къэзэрэугъоигъэхэр нэужым атегушылагъэх. АР-м экономикэ хэхьоныгъэмкIэ ыкIи сатыумкIэ иминистрэу Лыхэсэ Махьмудэрэ республикэм мэкъу-мэщымкIэ иминистрэу Юрий Петровымрэ къызырагъэнэфагъэмкIэ, уасэхэм зыкъамылэтынэм пае зэнэкъокъу шыкIэ зыхэлъ лофтхьабзэхэр, ермэлыкхэр зэхэщэч, джащ фэдэу продукция зэфэшъхьафхэр къыдэзыгъэкIырэ чыпIэ предпринимательхэм, нэмыкIхэми Iэпылэгъу афэхъугъэнымкIэ шылэ программэхэр агъэфедэх.

Былымылыр зыщэщэн алъэ-кышт тучанхэр бэу (Мыекъопэ закъо 28-рэ) къызырээлуахыгъэхэм ишлуагъэкIэ къо-лым ыуасэ зыпкъ рагъэуцон алъэкIыгъ. Фермерхэу мэлылым игъэхьазырын фэгъэзагъэхэм Iэпылэгъу афэхъугъээн зэрэфаер Къумпыл Мурат къылуагъ. Сыда плэмэ мы аужырэ уахътэм ащ ыуасэ хэлшы-кIэу къыдэкIолягъ. Ащ даклоу ермэлыкхэм ащэщэрэ гъомылапхьэхэм уасэу афашырэм лыплъэнхэу, арылуагъ ахэм уамыгъэразэу бэрэ къызырэхэкIырэм аналэ тыраригъэдзагъ.

Лэжьыгъэм икъэгъэкIын

ылъэныкъокIэ лофхэм зытет зыпкъ итэу, гухэлъэу щылэхэм адиштэу зэрээхэщэагъэр зэхэсыгъом къыщылауагъ. Бжыхьасэхэм япроцент 80-мэ чыгъэшлухэр арагъэкIугъах. Лэжьыгъэм ипхьын епхыгъэ лофшIэн шхьалэхэр мэлылфэгъум рагъэжъэщтых.

Бюджетым епхыгъэу лоф зышIэхэрэм ялэжьапкIэ къэлэтыгъэным фэгъэхьыгъэ унашъоу УФ-м и Президент ышлыгъэр, АР-м и Лышъхьэу къыгъэуцугъэ пшъэрылхэр гъэцкIэгъэнхэм аналэ зэрэтетыр АР-м и Премьер-министрэу къыхигъэщыгъэх. Ахэм зэу ащыщ Мыекъуапэ иполиклиникэхэм ялофшIэн нахь шлуагъэ къытэу гъэпсыгъэныр. Мы илъэсыр пштэмэ, тикъэлэ шхьалэ дэт мыщ фэдэ учреждениитлэм гъэцкIэжынхэр арашыллагъэх, тапэки а лофшIэныр лъагъэкIотэшт.

— Медицинэм илофышIэхэр зэрифэшъуашэу цыфхэм зэрадэмьезекIохэрэм къыхэкIыкIэ дэо тхылъэу къытIэкIахэрэр макIэп. А лъэныкъом тыналэ нахь тетыдзэн, зипшъэрылхэр зымыгъэцакIэхэрэм яфэшъошэ пшъэдэкIыжэ ядгъэхьын пае, — къылуагъ Къумпыл Муратэ.

КIэлэцыкIухэм языгъэпсэфыгъо ыкIи япсауныгъэ зыцагъэпытэшт кампанием изыфэгъэхьазырын, республикэм ипсэуплэхэм ясанитарнэ зытет шапхьэхэм адиштэным епхыгъэ лофтхьабзэхэм, шыхьафхэм язэхэщэн, нэмыкI лофыгъохэми къэзэрэугъоигъэхэр атегушылагъэх.

— ГумэкIыгъоу къэуцухэрэр дэгъэзыжыгъэнхэм пае ахъщэм имызакъоу, лофшIэным фыщытIэкIу фытиIэми мэхъанэшхо иI, — къыхигъэщыгъ АР-м и Премьер-министрэу зэхэсыгъом зэфэхьысыжъхэр къыфишIыгъ.

**МЭЗАЕМ И 11-р — НАРКОТИКХЭР
ЗЭРАГЪЭЗЕКIОРЕМ ЛЪЫПЛЪЭРЭ
КЪУЛЫКЪУМ ИОФЫШIЭ И МАФ**

ПшъэдэкIыжышхо ахьы

Наркотикхэр зэрагъэзекIорэм лыплъэшт къулыкъу зэхэщэгъэным фэгъэхьыгъэ унашъом Урысыем и Президент зыкIэ-тхагъэр 2003-рэ илъэсым гъэтхапэм и 11-р ары. А мафэм къышлуагъэу Хьакъулахь полицием ычылпIэ наркотикхэр къызырэрагъэкIокIыхэрэм лыплъэгъэнымкIэ Къэралыгъо комитет шылэ хъугъэ. А унэшэ дэдэм къышIоштыгъ 2003-рэ илъэсым ибэдзэогуу мазэ къышлуагъэу ведомствэм лоф ышлэн паеу. Мыщ фэдэ федеральнэ къулыкъу зэхэщэгъэныр шылэныгъэм къыпкъырыкIыгъ, сыда плэмэ наркотикхэр Урысыем инеушрэ мафэ шынагъоу къышхьарыуцагъэх.

Урысые Федерацием икъэралыгъо антинаркотическэ политикэ и Концепцие къызыригъэнафэу, мы къулыкъум ипшъэрылъ шхьалэр зэхэщэгъэ бзэджэшIэ купхэр ыкIи сообществэхэр къыхэгъэщыгъэнхэр, ахэм апэуцужыгъэныр ары. Наркотикхэр зэрагъэзекIорэм лыплъэрэ къулыкъу республикэм зилэр илъэс 11 хъугъэ. Ащ фэдиз уахътэм къыклоцI хэбзэн-

чъэу агъэфедэу наркотик килограмм 538-рэ къахахыгъ, уголовнэ пшъэдэкIыжэ нэбгырэ 1721-мэ арагъэхьыгъ.

Къулыкъум шылажьэхэрэм ялофшIэнкIэ мэхъанэшхо зэратыхэрэм ащыщ къытIэкIахьхэрэ ныбжьыкIэхэр наркотикхэм апыцагъэ мыхъунхэм, япсауныгъэ къаухъумэным фэпIугъэнхэр.

Шылэныгъэм нафэ къышлыгъ Адыгеим щыпсэурэ пэпчэ илахьышлу хымышIыхьэу, наркотикхэр хэбзэнчъэу гъэфедэгъэнхэм тызэгъусэу тыпэмыуцужьымэ, лофым зэхьокIыныгъэшлу фэтшIын зэрэтымылэкIыштыр, сыда плэмэ зы наркоманым ыгъэшлэрэ тIэкIум къыклоцI нэбгыри 5 — 6-р наркотикхэм апыцагъэ ешлэ.

Шъугу къэтэгъэкIыжы къулыкъум «ицыхьэшIэгъу телефон» зэпымыоу лоф зэришлэрэр. Ащ иномер: (8772) 52-48-44.

**Наркотикхэр
зэрагъэзекIорэм
лъыплъэгъэнымкIэ
Федеральнэ къулыкъум
Краснодар краимкIэ
и Регион гъэлорышIапIэ
АР-мкIэ и Къутамэ
ипресс-къулыкъу**

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщытыклэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм ехылаагъ»
зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2014-рэ илъэсым мэзаем и 12-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Адыгэ Республикэм и Законэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщытыклэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу 2007-рэ илъэсым мэкъуогъум и 7-м аштагъэу N 86-р зытетэу «Чыгум епхыгъэ зэфыщытыклэхэр гъэтэрэзыгъэнхэм ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 6, 12; 2008, N 12; 2009, N 2; 2010, N 3, 8; 2011, N 11; 2012, N 4, 12; 2013, N 7, 12) мыщ фэдэ зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм:

1) я 10-рэ статья мыщ тетэу къэтыгъэнэу:

«Я 10-рэ статья. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылкы е муниципальнэ мылкы ахъхэрэ чыгу лахъхэу цыфхэм яунаеу аратыхэрэмклэ шапхъэхэр

1. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылкы е

муниципальнэ мылкы ахъхэрэ чыгу лахъхэу цыфхэм яунаеу аратыхэрэмклэ мыщ фэдэ шапхъэхэр гъэнэфэгъэнхэу:

1) мэкъумэщылэ (фермер) хъызмэтшлэпэм пае — зы гектарым къыщегъэжъагъэу гектари 100-м нэс;
2) мыщ фэдэ лофхэм афэшл:
а) чыгхатэм пае — гектар 0,06-м къыщегъэжъагъэу гектар 0,20-м нэс;
б) хэтэрыклэжыныным пае — гектар 0,06-м къыщегъэжъагъэу гектар 0,20-м нэс;
в) былымхъуныным пае — зы гектарым къыщегъэжъагъэу гектари 5-м нэс;
г) дачэм пае — гектар 0,06-м къыщегъэжъагъэу гектар 0,10-м нэс.

2. Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылкы хъхэрэ чыгу лахъхэу ыплэ хэмылэу цыфхэм яунаеу аратыхэрэмклэ зышхъадэкыхэ мыхъушт мыщ фэдэ шапхъэхэр гъэнэфэгъэнхэу:

1) мэкъумэщылэ (фермер) хъызмэтшлэпэм пае — зы гектар;

2) мыщ фэдэ лофхэм афэшл:
а) чыгхатэм пае — гектар 0,06-рэ;
б) хэтэрыклэжыныным пае — гектар 0,06-рэ;
в) былымхъуныным пае — зы гектар;
г) дачэм пае — гектар 0,06-рэ.»;
2) я 20-рэ, я 21-рэ, 22-рэ статьяхэм клячлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом клячлэ илэ зыхъуэрэр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы Законом клячлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэу ТХЪАКІУЩЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 18, 2014-рэ илъэс
N 269

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

лофшлэплэ чыплэ, лэнэтлэ нэклхэр зэрэщылэхэм яхыплэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреджениехэу Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм лофшлэплэ чыплэхэр къафэзыгъотырэ къэралыгъо къулыкъум и Гъэлорышлэплэ къыфэлорышлэхэрэм зэрэлэклагъэхэрэ Шыклэм ехылаагъ

Урысые Федерацием и Законэу 1991-рэ илъэсым мэлъыфэгъум и 19-м аштагъэу N 1032-1-р зытетэу «Урысые Федерацием щыпсэхэрэм лофшлэплэхэр къафэгъотыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм диштэу, цыфхэм лофшлэплэхэр къафэгъотыгъэнымклэ шлогъэхэу къэзытышт лофтхъабзэхэр зехъэгъэнхэм, джаш фэдэу цыфхэр жъугъэу лофшлэплэхэм къалуамыгъэклыным атегъэпсыхъагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешл:

1. лофшлэплэ чыплэ, лэнэтлэ нэклхэр зэрэщылэхэм яхыплэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм икъэралыгъо учреджениехэу Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм лофшлэплэ чыплэхэр къафэзыгъотырэ къэралыгъо къулыкъум и Гъэлорышлэплэ къыфэлорышлэхэрэм зэрэлэклагъэхэрэ Шыклэр гуадзэм диштэу ухэсыгъэнэу.

2. Клячлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 1999-рэ илъэсым шышхъэлум и 30-м ышыгъэ унашъоу N 284-р зытетэу «лофшлэплэ чыплэ (лэнэтлэ) нэклхэр зэрэщылэхэм яхыплэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм лофшлэплэ чыплэхэр къафэзыгъотырэ къэралыгъо къулыкъум и Гъэлорышлэплэ зэрэлэклагъэхэрэ шыклэм ехыплэгъэ

Положениер ухэсыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 1999, N 8);

2) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2007-рэ илъэсым мэкъуогъум и 4-м ышыгъэ унашъоу N 92-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 1999-рэ илъэсым шышхъэлум и 30-м ышыгъэ унашъоу N 284-р зытетэу «лофшлэплэ чыплэ (лэнэтлэ) нэклхэр зэрэщылэхэм яхыплэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм лофшлэплэ чыплэхэр къафэзыгъотырэ федеральнэ къулыкъум и Департамент зэрэлэклагъэхэрэ шыклэм ехыплэгъэ Положениер ухэсыгъэным ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъэм» (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2007, N 6);

3) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2009-рэ илъэсым чъэпыогъум и 19-м ышыгъэ унашъоу N 207-р зытетэу «лофшлэплэ чыплэ (лэнэтлэ) нэклхэр зэрэщылэхэм яхыплэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм лофшлэплэ чыплэхэр къафэзыгъотырэ къэралыгъо къулыкъум и Гъэлорышлэплэ зэрэлэклагъэхэрэ шыклэм ехыплэгъэ Положениер ухэсыгъэным фэгъэхьыгъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм ехылаагъэм» (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2009, N 10);

4) Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2010-рэ илъэсым бэдзоогъум и 23-м ышыгъэ унашъоу N 137-р зытетэу «лофшлэплэ чыплэ (лэнэтлэ) нэклхэр зэрэщылэхэм яхыплэгъэ къэбархэр Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм лофшлэплэ чыплэхэр къафэзыгъотырэ къэралыгъо къулыкъум и Гъэлорышлэплэ зэрэлэклагъэхэрэ шыклэм ехыплэгъэ Положениер ухэсыгъэным фэгъэхьыгъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм ехылаагъэм» (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2010, N 7).

3. Мы унашъор зэрагъэцаклэрэм Адыгэ Республикэм щыпсэхэрэм лофшлэплэ чыплэхэр къафэзыгъотырэ къэралыгъо къулыкъум и Гъэлорышлэплэ гъунэ лъыфынэу.

4. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфл 10 зытешлэклэ мы унашъом клячлэ илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу КЪУМПЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 17, 2014-рэ илъэс
N 27

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ иунэшъо зауламэ клячлэ ямылэжъэу лъытэгъэным фэгъэхьыгъ

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэм диштэу гъэпсыгъэным фэшл унашъо сэшл:

Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ 2010-рэ илъэсым бэдзоогъум и 30-м ышыгъэ унашъоу N 557-р зытетэу «Сабыл ибэхэу, щылэныгъэм чыплэ кын ригъэуцогъэ клэлэцыклхэу стационар учреджениехэм ащалыгъхэр диспансериацием къыхегъэубытэгъэнхэм ехылаагъ» зыфилорэм

(Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2010, N 7), 2013-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 30-м ышыгъэ унашъоу N 1318-р зытетэу «Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымклэ и Министерствэ 2010-рэ илъэсым бэдзоогъум и 30-м ышыгъэ унашъоу N 557-р зытетэу «Сабыл ибэхэу, щылэныгъэм чыплэ кын ригъэуцогъэ клэлэцыклхэу стационар учреджениехэм ащалыгъхэр диспансери-

ацием къыхегъэубытэгъэнхэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэ фэшлыгъэным фэгъэхьыгъэм» (Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр, 2013, N 12) клячлэ ямылэжъэу лъытэгъэнэу.

Министрэу МЭРЭТЫКЪО Рустем

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 26-рэ, 2014-рэ илъэс
N 159

Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэклэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэклэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу сэкъатныгъэ зилэ клэлэцыклхэу ясоциальнэ фэлэ-фашлэхэр стационар учреджениехэм ашыгъэцэклэгъэнхэм атегъэпсыхъагъэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2013-рэ илъэсым жьоныгуаклэм и 16-м ышыгъэ унашъоу N 105-р зытетэу «Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет 2011-рэ илъэсым бэдзоогъум и 12-м ышыгъэ унашъоу N 138-р зытетэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо пшъэрылхэм ягъэцэклэнклэ административнэ регламентхэмрэ къэралыгъо фэлэ-фашлэхэм язэхэхэнклэ административнэ регламентхэмрэ къы-зэрэхыхэрэ ыкли зэраухэсырэ шыклэм ехылаагъ» зыфилорэм зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэным фэгъэхьыгъ» зыфилорэм диштэу унашъо сэшл:

1. Социальнэ фэлэ-фашлэхэр зэхэзыщэрэ учреджениехэм сэкъатныгъэ зилэ клэлэцыклхэмрэ зипсауныгъэклэ щыклагъэ зилэ клэлэцыклхэмрэ ясоци-

альнэ фэлэ-фашлэхэр ашыгъэцэклэгъэнхэм пае Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэклэ и Министерствэ и Административнэ регламентэу Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэклэ и Министерствэ 2012-рэ илъэсым гъэтхэпэм и 29-м ышыгъэ унашъоу N 58-р зытетымклэ аухэсыгъэм гуадзэм диштэу зэхьоклыныгъэхэр фэшлыгъэнхэу.

2. Къэбар-правовой отделым ипащэу О.В. Долголенкэм:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм лофшлэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэклэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэклэло къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ аригъэхъанэу;
— къыхаутыным пае гъэзетхэу «Советскэ Ады-

геимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» яредакция, мазэ къэс къыдэклэрэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфилорэм алэкигъэхъанэу;

— Урысые Федерацием ишъолъырхэм яшэпхъэ правовой актхэм яфедеральнэ регистрэ хагъэхъаным пае Урысые Федерацием юстициемклэ и Министерствэ Адыгэ Республикэмклэ и Гъэлорышлэплэ мы унашъор лэкигъэхъанэу.

3. Официальнэу къызыхаутырэ нэуж мэфл 10 зытешлэклэ мы унашъом клячлэ илэ мэхъу.

Министрэу ОСМЭН Альберт

къ. Мыекъуапэ,
мэзаем и 14, 2014-рэ илъэс
N 41

АДЫГЭ УСАКЮУ, ТХАКЮУ ЖЭНЭ КЪЫРЫМЫЗЭ КЪЫЗЫХЪУГЪЭР ГЪЭТХАПЭМ И 7-м ИЛЪЭС 95-рэ ХЪУГЪЭ

«Цыфыр, оц пае орэд къэсэлэ»

Цыфмэ сэ шлу сарэльэгъуи
Мы дунэе мылькым ыпэу къэсэштэ.

листическэ Адыгеим» иотдел ипашэу 10ф ышлагъ. 1959 — 1973-рэ илъэсхэм Адыгэ хэку исполкомым радиомрэ телевидениемрэмклэ и Комитет итхьамэтагъ. 1973 — 1983-рэ илъэсхэм адыгэ тхаклохэм яорганизацие ипэцагъ.

Жэнэ Къырымызэ ытхыхэрэр 1935-рэ илъэсым щегъэжъагъэу хиутыштыгъэх. Заом ыпэкли, зэо лъэхъаными, зэо ужыми ытхыхэрэр хэку гъэзетэу «Колхоз быракъым», ыужым «Социалистическэ Адыгеим» зэпымыоу къарыхъэщтыгъэх.

Жэнэ Къырымызэ усэхэр, поэмэхэр, рассказхэр, повестхэр адэтхэу тхыль 25-м нахыбэ адыгабзэклэ ыкли урысыбзэклэ кыдыгъэклыгъ. Усэным фэдэкъабзэу проземкли дахэу 10ф ышлэщтыгъ. Тхэныр кыдэхуштыгъ лъэныкъуабэклэ. Анахъ шлушлэгъэ инэу Жэнэ Къырымызэ фэплэгъэун плэклиштыр — адыгэ клэлэцлыкы тхыгъэ литературэр кызырилэтыгъэр, зэригъэбаигъэр ары. Ащ итворчествэ зэклэ анахъ кыыхэщэу щыклэгъэтхыгъэр цыфыгъэр, лыхъужынгъэр, ны шлулэгъэр арых. Жанэм иусэ тхыльхэм ыкли ипрозэ зэфэдэклэ адыгэгъэ-цыфыгъэм, заом, лэжъэным ыкли клэлэцлыкы дунаим идэхэгъэ гъэшлэгъоныгъэ чыплэ щаубыты. Мы темэ ин гъэшлэгъонхэр куоу, лупклэу авторым кызылэуиыхнхэр ыкли кырилотыкынхэр физэшлоклыгъ. Жэнэ Къырымызэ бэп кыгъэшлагъэр — илъэс 64-рэ. Ау шлагъэу илэр бэклэ ащ пэщачэ. Ихэгъэгъу, ихэку, цыфхэм афэгъэхыгъэ усэхэу ытхыгъэхэм, усаком ау сыдми ахэр кыпчыгъэ кьодыехэр армырэу, ыгу зэфэдэу а зэклэмэ атегощагъэу, афэгумэклэу, амыгъэгупсэфэу ыкли бэклэ ащыгъэгъэу зэрэщытыр зыхыуагъашлэ. Зэошхор кызыежъэм Жэнэ Къырымызэ ныбжьыклагъ. Ау игушыл, илыгыи зетэфэжъэу псаугъэ. Зэуаплэм лутыгъ, зэо машлом икын ыщэчыгъ. Иныбджэгъу класэу усаком Андырхъое Хъусен лыгъэ зэрихъэзэ зэрэфэхыгъэми кыфыригъэшлагъ, бэ Къырымызэ гукли, псэкли зэпищэчыгъэр. Хэгъэгум пае зыпсэ зытыгъэ Андырхъое Хъусен итворчествэ ренэу инэплэгъэу итыгъ, а клэн иныр угъоижыгъэнымклэ, клэзыгъэ имылэу кыдэгъэклыгъэнымклэ Жанэм 10фышхо ышлагъ. Арышъ, Жэнэ Къырымызэ цыфхэр зылаплэу, ныбджэгъу шыпкъагъэр зымыхъожьышт цыф гуклэгъушлэу, гу къабзэу зэрэщытыгъэр нафэ.

Пэклэклыгъэ щылэныгъэм емылытыгъэу усаком — Къырымызэ цыф гушлэушэу шэнышлэу, дунэе нефыр ыухъу-мэу, цыфхэр икласэу кыыхыгъ. Жэнэ Къырымызэ адыгэ усэкло-лирикигъ. Иусэмэ

жыгырыу оред макъэр аклэтыгъ. Щылэныгъэм ишлу, идахэ, инэф, икъэбзэгъэ-голугъэ, а пстэумклэ ежъ тхаклом ишлулэгъу зэрэгъунэнчээр тхылъхэм къашилотыкыгъ. Къырымызэ илирикэ усэхэу 50-м нахыбэм гу макъэ лъэшыр ащелорышлэ: «Сикъоджэ клас», «Андырхъое Хъусен иорэд», «Ореды о зигъэгъус», «Синан», «Хэбзэ дахэу тэ тилэр джащ фэд», «О унитлу», «Сыда къэхъугъэр джы», «Хэкум идахэ кыыщэжъ», «Апэу шлу плэгъурэр», «Сэ сынэклэ зэклэ кылоплыгъэм», «Адыгэ пщынэм седэ-лумэ», нэмыклэхэри. Зэлашлэрэ лъэпкъ композиторэу Тхьабысым Умарэрэ ежыррэ зэгъусэхэу оредышхо дахэхэм ахэр арагъэклугъэх.

Жэнэ Къырымызэ илирическэ оред дахэхэм бзыу тамэу залэтыгъ: Адыгеим, Кавказым, Урысыем ямызакъоу анэсыгъэх, къащалох, ащэжынынчых ахэр адыгэхэр зыщыпсэхуэрэ лэклиб кьэрал зэфэшъхьафхэми.

Жэнэ Къырымызэклэ щылэныгъэм идэчъ цыкы сабийхэр, клэлэцлыкыхэр зымыуасэ щылэп. Ахэм уафэтхэныр мыпсынклэми, мы 10фыри зэшлуиыхыгъ Жанэм, тхыль пчъагъэ ахэм къафидигъэклыгъ. Жэнэ Къырымызэ Урысые Федерацием итхаклохэм я Союз 1956-рэ илъэсым кыыщыублагъэу хэтыгъ. Апэрэ тхылъыр 1945-рэ илъэсым «Стиххэр» ылоу кыдыгъэклыгъ. Ащ поэтическэ тхыль дэгъуби, прозэклэ тхыгъэхэри, клэлэцлыкыхэм апаехэри — зэфэшъхьафхэу кыкклэпкылауагъэх.

Жэнэ Къырымызэ илъэсыбэрэ мамырныгъэр кьэухъумгъэным ихэку Комитет итхьамэтагъ. Мамырныгъэм дезгъаштэхэрэм я Дунэе конгрессэу 1973-рэ илъэсым Москва щылагъэм хэлэжъагъ. «Борец за мир» зыфилорэ дышъэ медалыр кыфагъэшъошэгъагъ. Къэралыгъо наградэхэу Лэжъэкло Быракъ Плэжыным иорден, «Знак Почета» зыфилэхэрэ, медальхэр усаком кыратыгъэх. Кубанскэ комсомолом ипремиеу Н. Островскэм ыцлэ зыхырэм (1974) илауреатыгъ.

Адыгэ тхыгъэ литературэм чыплэ хэхыгъэ щызилэ тхаклоу Жэнэ Къырымызэ гъэтхэпэ мазэм мы чым кызырэтэхъо-гъагъэр аукодыягъэп — иусэ сатырхэм зэфэдэклэ гушъэбагъэр, къэбзагъэр, шыпкъагъэр, дэхэгъэ иныр ахэгощагъ. Илъэсым иохътэ анахъ клэраклэу гъатхэм къэхъугъэ Къырымызэ ыпкыны-лынэ пэпчыклэ мы дунаишхор зылэтырэ шлагъор зэхишлэщтыгъ, цыфхэм, усэным ащ шлулэгъу ин афырилагъ.

Ным, адыгэ бзыльфыгъэм, гъашлэм игъатхэ афэгъэхыгъэ лирическэ усэхэу Къырымы-

зэ илэхэм ащыщхэм тигуапэу джыри зэ тяджэжыын.

Синан

Типсыхъо сыклэдэлыкымэ,
Умакъэ ащ кыыхэлуклы,
Чыгы бырабэм япклэшъэ
О пцлэклэ кыысэлушъашъэ.

Синанэу синэнэ дах,
Дунаер сфэогъэдах.
Насыпыр о кыысэптыгъ,
Дунаер о сфыхэпхыгъ.

Гуклэгъуныгъэу о пхэлъым
Цыфыгъэм сыфеузенкы,
Дэхагъэу о угу илъым
Дунаер кьегъэкларэклэ.

Дахи лэшлугъи уфэзмэ,
Сэщ пае сфэогъэшлужы,
Маклэуи сэ сылы узымэ,
Огулэшъ ппсэ ухэлэжы.

Жъуагъомэ уахэсэлъагъо,
Тигубгъуи о уисэлъагъо,
Уижау сычлэт зэпытэу,
Уналэ кыыстеогъэты.

О унитлу

О унитлур сыгум итыс-
хъагъэшъ,
Тэ сыкюми ренэу сэ сигъусэ.
Сэ сшлоигъоу ахэр кыы-
хэсхыгъэшъ,
Сиорэд пэублэу сафэусэ.

О унитлу, о унитлу шъэ-
фы ладжи кыысалу,
О унитлу, о унитлу анахъ
дахэ щымыл

О унитлур тыди щэсэ-
шлэжы,
Къэгъагъэмэ гушлэхэу къа-
хэпллы.
Жъогъо быным чэфэу
пэгушлужы
Хычлэ къаргъом гушлэхэу
кыычлэпллы
О унитлу, о унитлу анахъ
дахэ щымыл,
О унитлу, о унитлу шъэ-
фы ладжи кыысалу.

Апэу шлу плэгъурэр

Апэу шлу плэгъурэр гум
щышы мэхъу.
Уанэлэу зэриклэу зэклэм
улъэхъу.
Шлу сэ слъэгъугъэр нэ-
цэ зэхакли,
Санэлэу клэтэу ар кыыз-
деклоклэ.

Шлу услэгъуи, зызгъэунэжыгъ

Жъогъо минмэ ошъогум
хэдыкл,
О унитлуи ащ къахэлэдыкл,
Сыгу кыысылуи шлу о ус-
лэгъугъ,
Шлу услэгъуи, зызгъэунэ-
жыгъ.

О уиуплэ нэфыллы лпакл,
О уителлэ сшлотыгъэлсы
закл,
Пшэшъэ минмэ о уакы-
хэсхыгъ.
Шлу услэгъуи, зызгъэунэ-
жыгъ.
Гъунэ илэп орклэ сишлу-
лэгъу,

Тэ сыкюми, о усигъогъоу,
Насыпи, гушлуагъуи кыыс-
фэлхыгъ,
Шлу сыплэгъуи, сыбгъэ-
унэжыгъ.

Сижъуагъу

Зэпэзырызэу огум ипхъа-
гъэу
Жъогъо зэшиблым зыкъа-
гъэлъагъо,
Уинэплэгъу сыкыыклэ-
хэопсы,
Дунэе жъуагъомэ о уакы-
хэпсы.

Мээгъо чэщым сыгу укыи-
редзэ,
Гушло оредыр кыпфыхэ-
сэдзэ;
Ощ фэдэу жъуагъо сыгу
елугъэу
Дунэе нэфым тетэп зы
жъуагъо.

Жъуагъомэ огур зэлъагъэ-
нурэ,
Мы члышхом тетэп ащ
нахъ сшлонурэ.
Апэу сэ жъуагъом уахэс-
лэгъуагъи,
Шлулэгъуныгъэм еклэ си-
лэагъо.

Хэкум идахэ кыыщэжъэ

(Псэйтыку иорэд)

Адыгэ хэкум идахэ
Псэйтыку гъунэм кыыще-
жъэ,
Чыгыбэу икъоджэ клэхэ
щытыхэр жъыбгъэм зэлъе-
жы.

Псэйтыку ыгупэ фабэ
Сэ бэрэ сыклигъэлъыгъ,
Дэнаплэу икушъэ шъабэ
Сигъашлоу сыхыгъэлъыгъ.

Мэзы ныбжьыклар иклэи
Зэдиштэу дахэу кыыхэклы,
Гъэтхапэм ащ ихэгъуашъ-
хъэ
Къэгъэгъэ луашъхэу къэ-
лэагъо.

Псыхъори ащ кьелушъашъэ,
Ипынджы коныр кьеушъэ,
Ухагъэплыхъэу пшэшъабэ
Зыдэсыр ти Псэйтыкуба!

Адыгэ къуаджэу Псэйтыку
Насыпыр джы кыдэтэкъу,
Къуаджэхэм ауж кымы-
нэу

Къалэми янэкъокъужы.
Усаком Жэнэ Къырымызэ
щылаклэр гъунэнчэу зэриклэ-
сагъэр, гъашлэм идахэ ылоныр,
аригъэшлэныр зэригопагъэр
зэклэ итворчествэ кыыхэщы.
Шлур плэгъоу ыкли ар о пшъхэ-
кли зэрэпфэлэклэу блэжъэу
дунаишхом утетыныр насыпы-
гъэба?! Илагъ джащ фэдэ на-
сып Къырымызэ, усэныр, тхэ-
ныр игъомылэ лэшлугъэх, лъэуж
нэф кыгъэнагъ. 2014-рэ илъэ-
сым гъэтхапэм и 7-м усаком
Жэнэ Къырымызэ кызыхъу-
гъэр илъэс 95-рэ хъугъэ, иусэ-
орэд макъэ ттхьаклэмэ арыт,
ащэжынынчых ахэр тыхъархэм,
илпал адыгэ лэпкъым усаком,
тырэгъушхо Къырымызэ игушъ-
хъэбайныгъэ, тцыгъушпэрэп
ыкли кытхэт иорэдхэмклэ пстэ-
уми тигъэнасыпышлоу.

«Цыфыр, оц пае оред къэ-
сэлэ!» — ылауагъ Жэнэ Къы-
рымызэ, чыжъэрыплэагъ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Усаком Жэнэ Къырымызэ
Хъаджымосэ ыкъом гъэшлэ
мурад инэу зыдылгыгъэр мы
усэ сатыритлумэ кыралоты-
кыгъ. Ихэгъэгъу, Ным, илъэпкъ,
цыфхэм апае щылэныр, ылъэ-
кырэмклэ къогъанэ имылэныр
насыпыгъэ инэу, гухэлъ да-
хэу зыфэзылэгъужыгъэ тхаклу
Къырымызэ. Былымкли, нэмыкл
горэкли адыгэхэм пфамыхъо-
жыштыгъэ напэр ухъумэгъэ-
ным пае усаком зышъхъасы-
жыгъэп. Ны быдзыщэм хэлъэу
кылуфэгъэ лэшлугъэ пстэур —
хэгъэгъу шлулэгъур, цыфыгъэ
хабзэр, адыгэбзэ-ныдэльфыб-
зэм икъэбзэгъэ-дэхагъэ кыи-
гъэгъунэу щылагъ. Исабыгъо-
клэлэцлыкыгъом кыыщэгъэжъа-
гъэу зэхихыгъэу ылэгъугъэм
инахышлур илъэпкъ луигъэ-
клэжыным, фиухъумэным
клэхъопсэу кьэтэджыгъ, усэн
лэагъор ышъхъэклэ кыыхыгъ.

Адыгэ гушылэм ыкочлэ ин
аныхъ гу зылъытагъэр клэлэ
лэтахъоу, хьаклэщ пчэкъогъум
къотэу нахыжъхэм къалотэрэ
къэбархэм, таурыхъхэм, тхы-
дэхэм аклэдэлыкы зэхъур ары.
Лъэпкъ фольклорым илэшлупс
пасэу зэхышлагъ ыкли ащ зы-
ригъэштагъ, цыфхэм апае тха-
гъэ, усагъэ, хэти шлум фиузен-
кыимэ, фицэмэ шлоигъуагъ.

Къырымызэклэ анахъ мэхъа-
нэ зилагъэр цыфхэм шлу алъэ-
гъуныр ары ыкли ар дунэе
мылькым ыпэ кыыштагъ.

**Жэнэ Къырымызэ Хъа-
джымосэ ыкъор Тэхъутэмы-
кьоэ районым ит къуаджэу
Афыпсыпэ гъэтхапэм и 7-м,
1919-рэ илъэсым кыыщы-
хъугъ.** Адыгэ мэкъумэщышлэ
унагъо щалугъ, щалэжыгъ.
Клэлэцлыкызэ 10фым ылэ еклоу,
ралорэр ытхьаклэм ихъэу, гу-
щылэр зэхифэу кьэтэджыгъ.
лушыгъэ-лупклэгъэр хэгощэгъагъ.
Кьоджэ ныбжьыкклэ еджаплэр
— ШКМ-р кызыеухым, Адыгэ
педтехникум члэхъагъ, 1938-рэ
илъэсым ыкли илъэситлу клэлэ-
егъэджэ институтыр 1942-м
кыуухыгъэх.

Хэгъэгъу зэошхом Жэнэ Къы-
рымызэ хэлэжъагъ, 1944-рэ
илъэсым улэгъэ хыльэ тельэу
ащ кыыхэклыжыгъ. Псэемиб-
лэжъэу, лыгъэшхо зэрихъэу
зэрэзуагъэм пае Жанэм ор-
денхэр, медальхэр кыфагъэ-
шъошагъэх.

Зэо ужым, 1957-рэ илъэ-
сым, Адыгэ клэлэгъэджэ ин-
ститутым филологиемклэ ифа-
культет 10ф ышлэзэ кыуухы-
жыгъ. 1957 — 1959-рэ илъэс-
хэм СССР-м итхаклохэм я
Союз и Апшъэрэ литератур-
нэ курсхэм ащеджагъ. 1944
— 1957-рэ илъэсхэм Къыры-
мызэ хэку гъэзетэу «Социа-

ПАРАЛИМПИАДЭ ДЖЭГУНХЭР

Опсэу, «Ислъамыер»!

Я XI-рэ Паралимпиадэ джэгунхэм якъызэлухын фэгъэхьыгъэ зэхыхъу Шъачэ щыкӀуагъэм дунаим щыцӀэрыӀо творческэ купхэр хэлэжъагъэх. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо орэдыӀо-къэшъокӀо ансамблэу «Ислъамыер» щытхъур зыфалуагъэхэм ащыщ.

Пятницкэм ыцӀэ зыхьырэ хорым, Пшызэ къэралыгъо академическэ къээзкъ хорым, нэмыкӀхэм ягъусэу «Ислъамыер» Паралимпиадэм зэрэхлажьэрэр пчыхъээхэхэр зезыщэхэрэм зауэрэ къалуагъ. Адыгеим иансамблэ ыцӀэ дунаим зэрэщылуагъэм тегъагушхо. Тиартистхэу ХъокӀо Сусанэ, Агъыржээнэкъо Саныет, МэщбэшӀэ Саидэ, Къумыкъу

Щамсудинэ, Шымырзэ Казбек, нэмыкӀхэм ягугъу къэтшы зыхьукӀэ, «Ислъамыер» ихудожественнэ пашэу, Урысыем, Адыгеим, Къэбарттэ-Бэлкъарым, Къэрэщэ-Щэрджэсым янароднэ артисттэу, композиторэу Нэхэе Аслъан ишулашӀагъэ осэ ин фэтэшӀы. «Ислъамыер» тарихым инэкӀубгъохэм ахэхьагъ, егъэшӀэрэ щытхъур къытфыхьыгъ.

ТИКЪЭГЪЭЛЪЭГЪОНХЭР

Бзылъфыгъэхэм афызэхащагъ

Адыгеим ибзылъфыгъэхэу творчествэм пылъхэм ашыгъэ сурэтхэм якъэгъэлъэгъон апэрэу Мыекъуапэ щызэхащагъ. Бзылъфыгъэхэм я Дунэе мафэ ехьылӀэгъэ юфтхьабзэм Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Министерствэ, АР-м исурэткъэгъэлъэгъуапӀэ ялофышӀэхэр кӀэщакӀо фэхьугъэх.

Тиреспубликэ исурэткъэгъэлъэгъуапӀэ идиректорэу, культурэм щызэлъашӀэу Бырсыр Абдулахъ зэхыхэр пэублэ гушыӀэкӀэ къызэлъуихыгъ. СурэтышӀ ыкӀи археолог цӀэрыӀоу ЛэупӀэкӀэ Нурбий, КъокӀыпӀэм щыпсэурэ лъпкхэм яискусствэхэмкӀэ Къэралыгъо музейм илофышӀэхэу Сулейман Фатим, ХъокӀо Ларис, сурэтышӀхэр нэужым къэгугъуагъэх.

Живописыр, графикер, бгъэфедэн лъэкӀырэ искусствэр, лъпкӀэ лӀпӀэщысэхэр, нэмыкӀ жан-

рэхэр лӀубытыпӀэ ашӀыхэзэ, къэгъэлъэгъоныр гъэшӀэгъонэу зетырагъэпсыхьагъ. Алена Абакумовам, Елена Абакумовам, Абрэдж ГоцӀэфыжӀ, ЛэшыӀнэ Мылуминат, Ирина Бердихинам, Татьяна Клиджан, Галина Овчинниковам, ЛымыщэкӀо Марыет, Татьяна Шарифан, фэшъхьафхэм ялофшӀагъэхэр къыхэтэгъэщыгъ.

И. Бердихинам къоджэ щылакӀэр исурэтхэмкӀэ къелуатэ. Нэна дахэр шагум къыдӀкӀыгъэу тетӀысхьапӀэм тес. Ащ игупшысэ-

хэм зафӀэпцӀэизэ, щыӀэныгъэм куоу ухӀэллэ. Къэгъэгъэ Лэрамхэр, тыкъэзыуцухьэрэ дунаир сурэтышӀхэм ялофшӀагъэхэм ахӀо-лъагъох.

— ТэтэжӀ икӀэбархэм кӀэлэ-цыкӀлӀхэр зэрыдӀлӀхэрэм Абрэдж ГоцӀэфыжӀ илофшӀагъэ фэгъэхьыгъ, — къелуатэ сурэтышӀ цӀэрыӀоу ЛэупӀэкӀэ Нурбий. — ЛъпкӀэ шӀэжыр искусствэм

хэгъэшагъэу зэрэщытыр ГоцӀэ-фыжӀ лӀпкӀэу къыплӀегъэлӀэсы.

Зэхыхэм АР-м культурэмкӀэ и Министерствэ, искусствэхэмкӀэ республикэ колледжым ялофышӀэхэр, культурэм иветеранхэр, еджакӀохэр хэлэжъагъэх. СурэтышӀ анахь дӀэгъухэм щытхъу тхылъхэр аратыжыгъэх.

Сурэтхэр зэхыхэм къыщытырахыгъэх.

ЛЪЭПКЪ ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

Гъогумаф, «Ошъадэр»!

Мыекъуапэ иадминистрация зехищэгъэ лъпкӀэ творческэ купэу «Ошъадэм» иапэрэ концертхэр Теуцожь районым щыкӀуагъэх. Адыгэ орэдхэр, мэкъамэхэр пчыхъээзэхыхъэхэм ащылуагъэх, къашъохэр къащашыгъэх. Театрализованнэ къэшынхэр, Къуекъо Налбий иусэхэр искусствэм пыщагъэхэм ашӀогъэшӀэгъоныгъэх.

«Ошъадэм» ихудожественнэ пашэу, Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артисткэу Едыдж Викторие Пэнэжыкъуае щыкӀогъэ пчыхъээзэхыхъэм къызэрэщылуагъэу, лъпкӀэ культурэр къаухъу-мӀным, сӀнаушыгъэ зыхӀэлъ нӀбжыкӀэхэм искусствэм зыкы-щызэлъуахыным афӀэшӀ творческэ купэу «Ошъадэр» зэхыхагъ, апэрэ лъэбӀкӀухэр ешӀых.

«Ошъадэм» ансамблэхэу «Син-

дикер», «Ащэмэзыр», «Щыгъыжъыер», нэмыкӀхэри хӀэтыгъ. Ижырэ адыгэ орэдхэр «Ащэмэзым» ыгъэжыӀныгъэх, художественнэ пашэр Бастэ Асыет. «Синдикэм» Кавказ щыпсэурэ лъпкӀэ къашъохэр къышыгъэх. КӀэлэцыкӀлӀу ансамблэу «Щыгъыжъыер» адыгабзэм изэгъэшӀэн, игъэфедэн щыӀэныгъэм щылызыгъэкӀотӀэщтхэм ащыщ, художественнэ пашэр Уджыхъу Марыет.

Творческэ купым иорэдыӀо-хэу Р. Барцом, Р. Хьапыщтэм, З. Беданэкъом бӀкӀэ тагъэгугъэ, тикомпозиторхэм аусырэмэ тамэ аратыщт.

«Ошъадэм» иконцертхэр Тэхьу-

тэмыкъое районым щылыгъэ-кӀотӀэщтыгъ.

Сурэтыр Пэнэжыкъуае щыкӀогъэ концертм къыщытырахыгъ.

БАСКЕТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЭУ «Б»-р

Апэ итхэм атекӀо

«Тамбов» Тамбов хэку — «Динамо-МГТУ» Мыекъуапэ — 83:66 (14:11, 18:18, 23:21, 28:16).
Гъэтхапэм и 8-м Тамбов щызэдешӀагъэх.
«Тамбов» — «Динамо-МГТУ» — 53:58 (14:16, 17:19, 14:15, 8:8).
Гъэтхапэм и 9-м Тамбов щызэлӀуагъэх.
«Динамо-МГТУ»: Гапошин — 10, Хмара — 8, Фещенко — 10, Широков — 2, Болотских — 12, Воротников — 12, Дудко — 6.

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ тренерэу, «Динамо-МГТУ»-м итренер шъхьалэу Андрей Синельниковым телефонкӀэ къызэрэщылуагъэу, ятӀонэрэ ешӀэгъур хылыгъэу кӀуагъэ. ТекӀоныгъэр къыдахыщтэу бысымхэр гугъэщтыгъэх, купым апэрэ чыпӀэхэр щызылыгъхэм ащыщыгъ. Тикомандэ Сергей Воротниковыр дӀэгъу дӀэу щешӀагъ. Хьагъэм лӀгуаор

аныхьыбэрэ зэрэридзагъэм дакӀоу, зэхӀэцӀэн юфыгъохэр щысэ тепхынэу ыгъэцӀкӀагъэх. Артем Гапошиныр, Сергей Болотских, Иван Фещенкэр тренер шъхьалэм къахигъэщыгъэх, тикомандэ фӀраз.

«Динамо-МГТУ»-м изичэзыу ешӀэгъухэр Москва щыкӀоштыгъ, МБА-м лӀкӀэщт. Тикомандэ финалынӀкъом хэхьагъ, медальхэм афӀэбӀнӀэщтэу тегъэгугъэ.

НэкӀубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэр ыкӀи къыдӀэзыгъэкӀырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкӀэ ЮфхэмкӀэ, ЛӀкӀыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъеп-къэгъухэм адырӀагъэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи къэбар жъугъэм иамалхэмкӀэ и Комитет
Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакционер зыдӀшыӀэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр: 52-16-79,
редактор шъхьалэм иапӀэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшъэдӀкӀыжӀ зы-хьырэ секретарыр: 52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хӀэутын ЮфхэмкӀэ, телерадиокъэтынхэмкӀэ ыкӀи зӀлы-ЛӀсыкӀэ амалхэмкӀэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чыпӀэ гъэлорышӀанӀ, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр

4000

Индексхэр

52161

52162

Зак. 652

ХӀэутыным узщыкӀӀэтхӀнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
ЗыщыкӀӀэтхӀгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор
шъхьалэр

ДӀрбӀэ Тимур

Редактор
шъхьалэм
иапӀэрэ гуадзэр

**МӀшлӀэкъо
Саид**

ПшъэдӀкӀыжӀ
зыхьырэ
секретарыр
**ЖакӀэмыкъо
АминӀт**